

Крижевська Світлана Григорівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України,

Сопільняк Ганна,

магістр Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Від пленерного етюд до створення пейзажу-картини

Ключові слова: пленер, етюд, освітлення, колорит, рефлексії, пейзаж-картина, узагальнення.

Створення пейзажу – це не просте повторення природного мотиву, а образно-емоційне відтворення образу навколишнього світу через певний пластичний мотив. Як і в інших жанрах образотворчого мистецтва, художник торкається однієї з найважливіших життєвих проблем – взаємовідношення людини і природи. Визначальною складовою творчого процесу є вибір мотиву. У ньому виявляється індивідуальність майстра, його особиста інтонація, схвильованість чи стриманість пензля, атмосфера піднесеної поетичності чи суворої думки, що прагне до філософських узагальнень, безпосередня відвертість чи концептуальна виваженість зображальних засобів – все свідчить про особливості світовідчуття художника.

Виконання етюдів є важливою складовою літньої навчальної художньо-творчої практики «Пленер» на художньо-графічному факультеті. Яскраве освітлення, розмаїття рефлексів, глибина простору, віддаленість від спостерігача об'єктів пейзажу, мінливість тональних відношень в залежності від стану погоди, пори року – усі ці незвичні, докорінно відмінні від роботи у майстерні умови значною мірою ускладнюють роботу на натурі. Змістом пленерної практики є завдання, в яких передбачено удосконалення навичок у малюнку пейзажу, узгодження і масштабне співвідношення деталей і цілого, просторових побудов. Особливої уваги потребує композиційне рішення

навчальних етюдів, розвиток уміння бачити цілісно, абстрагуючись від зайвих дрібниць, мислити образно, вкладаючи у кожную роботу певний задум, що є важливим етапом переходу від навчальних завдань до самостійної творчості.

Навички, здобуті під час роботи на пленері, стануть у нагоді при роботі над дипломними і магістерськими творами і в подальшій творчій і викладацькій практиці майбутніх викладачів образотворчого мистецтва. Систематичне спостереження станів природи в умовах аконстантності середовища, вправи з кольором в етюдах сприяють розвитку гостроти бачення кольору, збагачують і очищують палітру, розвивають творчу фантазію, удосконалюють техніку володіння зображальними можливостями живопису, виховують художній смак. Усе це в свою чергу підвищує загальну культуру, сприяє вихованню гармонійно і духовно розвинутої особистості.

Після того як зібрано достатній натурний матеріал, визначається вибір мотиву для створення пейзажу-картини. Це не просте перенесення етюдів на великий формат, а узагальнення набутого на пленері досвіду, створення твору за законами композиції з обов'язковим відбором зображальних засобів, необхідною мірою співвідношення деталей і підпорядкуванням цілому. Важливим є визначення тональних співвідношень, загального світло-колеристичного і просторового рішення. В ескізах та етюдах – це попередня підготовка до головної картини. Але виконуються вони з різною метою. Етюд – це враження, емоція, а ескіз картини – логіка, знання. Одним із основних законів композиції є цілісність твору, тобто організована єдність і взаємозв'язок усіх складових художнього твору, які спрямовані на виявлення змісту композиції засобами образотворчого мистецтва.